

בית מדרש יום השישי בית ספר ממ"ד נוה-צוף

פרשת קדושים

ענייני הפרשה

- מצוות שונות שבשמירתן משיגים קדושה.
- איסור עבודה זרה וקדושת המזבח.

א. בפרק י"ט פסוק א' אומרת התורה: "דבר אל כל עדת בני ישראל ואומרת אליהם קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלוהיכם".
מפרש רש"י: "קדושים תהיו – הוו פרושים מן העריות (כלומר מנשים האסורות) ומן העברה; שכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה (כלומר צניעות ראויה) אתה מוצא קדושה; "אשה זונה וחללה וגו' – "אני ה' מקדשכם" "ולא יחלל זרעו... אני ה' מקדשו", "קדושים יהיו... אישה זונה וחללה".

איזה ענין מיוחד יביא אותנו לקדושה לפי פירושו של רש"י?

ב. בפסוק ג' אומרת התורה: "איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו אני ה' אלוהיכם מפרש רש"י:

"**ואת שבתותי תשמורו** – סמך שמירת שבת למורא אב, לומר: אף-על-פי שהזהרתיך על מורא אב, אם יאמר לך: חלל את השבת! אל תשמע לו, וכן בשאר כל המצוות, **אני ה' אלוהיכם** – אתה ואביך חייבים בכבודי, לפיכך לא תשמע לו לבטל את דברי. איזה מורא? לא ישב במקומו ולא יסתור את דבריו. ואי זה כבוד? מאכיל ומשקה, מלביש ומנעיל, מכניס ומוציא.

מדוע לפי רש"י הזכירה התורה את כיבוד אב ואם ושמירת שבת באותו פסוק?

מדוע אין לשמוע להורים כשהם אומרים לנו לעבור על המצוות?

מהו מורא?

מהו כיבוד?

ג. כמה זמן מותר לאכול בשר שלמים (פרק י"ט פסוק ו')?

ד. בפסוק י"א אומרת התורה: "**לא תגנובו ו'לא תכחשו ולא תשקרו איש באמיתו**".
מפרש רש"י: לא תגנובו ולא תכחשו ולא תשקרו... ולא תשבעו – אם גנבת, סופך לכחש, סופך לשקר, סופך לשבע לשקר.

מדוע לפי דברי רש"י הזכירה התורה את כל האיסורים הללו בפסוק אחד ובסדר הזה?

ה. על איזה איסור נאמר "וחללת את שם אלוֹקֶיךָ אֲנִי ה'" (פרק י"ט פסוק י"ב)?

ו. כיצד נקראים פירות הארץ בשלושת השנים הראשונות (פרק י"ט פסוק כ"ג)?

ז. על איזו מצוה נאמר "ויראת מאלוֹקֶיךָ אֲנִי ה'" (פרק י"ט פסוק ל"ב)?

ח. מדוע אסור לנו להונות את הגר (פרק י"ט פסוק ל"ד)?

נבל ברשות התורה

בתחילת הפרשה אומרת התורה "דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם: קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלוֹקֵיכֶם" (ויקרא י"ט: ב'). הרמב"ן מלמד אותנו שבפסוק זה מצווה אותנו התורה להגביל את עצמנו גם בדברים המותרים ולא רק בדברים האסורים, ורק על ידי כך נשיג קדושה. וכך הוא כותב: "קדושים תהיו – פרושים תהיו" (תורת כוהנים, קדושים י"ט).

פרישות זו שהתורה הזהירה כאן עליה אין המכוון (הכוונה) לפרוש מן הדברים האסורים לפי התורה, אלא שיגביל האדם את תאוותו גם בדברים המותרים, שכן יכול אדם להיות שטוף בתאוותיו "להיות בסובאי יין ובזוללי בשר למו (להם) וידבר כרצונו בכל הנבלות, (מכיוון) שלא הוזכר איסור זה בתורה, והנה יהיה נבל ברשות התורה. לפיכך בא הכתוב אחרי שפרט האיסורים שאסור אותם לגמרי, וציווה בדבר (באופן) כללי שנהיה פרושים מן המותרות... ויקדש עצמו מן היין במיעוטו כמו שקרא הכתוב (את) הנזיר קדוש, ויזכור (את) הרעות הנזכרות ממנו (מן היין) בתורה בנח ובלוט... וגם ישמור פיו ולשונו מהתגאל (מהתלכלך) בריבוי האכילה הגסה ומן הדיבור הנמאס... ויקדש עצמו בזה עד שיגיע לפרישות".

האם לפי דברי הרמב"ן הדרך להיות קדושים היא כשנשמור רק בדברים האסורים או גם בדברים המותרים?

תן דוגמא מתוך דברי הרמב"ן לדברים שראוי להמנע מהם.

תן דוגמא נוספת מחיי היומיום לדברים שלדעתך כדאי להמעיט בהם למרות שאין בהם איסור.

בספר "שבת בשבתו" כותב המחבר בעניין זה:

"אמנם גם זאת ברור: אין אפשרות שאדם יוכל להצטמצם זמן ממושך במסגרת זו של הנאות ותענוגים מותרים; בהכרח יעבור בסופו של דבר גם לתאוות האסורות, כי מי שמתחיל להיגרר אחרי תאוותו ימשיך בכך עוד ועוד, ולא ידע גבול בין מותר ואסור".

_____ אדם שרגיל בהנאות המתנות, למה עלול הדבר להביא אותו?

ויעוד כותב המחבר:

בוודאי זכור לנו כיצד התנהגה אסתר המלכה; כל נערה, לפי בואה אל המלך, יכלה לבקש כל מה שברצונה, ויכולים אנו לדמות לעצמנו כיצד הופיעו לפני המלך – מרוחות בכל מיני המשחות ומאופרות בכל האבקות; ראשן, אזניהן, אפן, צוארן כורעים תחת עומס התכשיטים. כל בגד מפואר שאפשר היה להעלותו על הדמיון – היו דורשות ומקבלות. רק אסתר, בהגיע תורה, "לא ביקשה דבר" – "ותהי אסתר נושאת חן בעיני כל רואיה" (אסתר ב': ט"ו). דווקא פשטותה וטבעיותה הם שמשכו את עיני הכל ואת ליבו של המלך, שבע התפנקים והמותרות. "שנו רבותינו: (חליל), היה במקדש – חלק היה, דק היה, של קנה היה (עשוי פשוט מקנה סוף, כמו חליל של רועים), ומימות משה היה. ציווה המלך וציפוהו זהב (כדי שיהיה מפואר יותר ונאה לבית המקדש), ולא היה קולו ערב כמות שהיה.

מדוע נשאה אתר חן בעיני כל רואיה?

_____ מאמתי התקלקל קולו של החליל במקדש?

_____ לימוד מהנה ושבת שלום !!! דוד יפה – רב ביה"ס